

Ennakointiakatemian temaattinen ennakointi - Kevät 2024

Toimialaryhmien yhteiset vihreän siirtymän &
kiertotalouden osaamistarpeiden tiekartat

3.4.

Tulevaisuuden tutkimuskeskus

TURUN
YLIOPISTO

Prosessi EKA kevät -24

Vihreä siirtymä & kiertotalous, osaamistarpeet

TUTU:lta ohjeistus sisäisiin työskentelyihin tapaamisten välillä!

Väliaikatehtävä:

Ilmiökartan käyttö, puiteskenaarioihin tutustuminen vihreän siirtymän näkökulmasta toimialoitain.

Tapaaminen 1:

7.2. aloitustapahtuma (etä)

Väliaikatehtävä:

Toimialojen visiot hiotaan ja julkaistaan EKAn teamsissa seuraava askelta varten

Tapaaminen 2:

Visiot ja rajapinnat:

- Toimialojen nelikentät tunnistettujen muuttujien pohjalta.
- Toimialojen omat vihreän siirtymän visiot.
- Visiot esitellään toisille ryhmille.
- Ryhmäytyminen vaihetta 3 varten

8.3.

Väliaikatehtävä:

Tiekartat viimeistellään.

Tapaaminen 3: Tiekartat

-Alue-ennakoinnilta/Tulevaisuus tislamolta ohjelmaa alkuun (inspiraatiota työskentelyyn tms)
- Esitellään visiot, niiden kommentointia ja haasteiden ratkaisua

-Missä rajapinat? Missä syntyisi uutta?

1. 2-3 toimialan yhteinen visio, yhteisten nimittäjien pohjalta.
2. 2-3 toimialan yhteiset vihreän siirtymän osaamistarpeiden tiekartat (työstöä jatketaan tapahtumien 3 ja 4 välillä)

-Hyödynnetään myös muita alueen vihreän siirtymän visioita, niistä keskeiset nostot tiekarttoihin.

3.4.

Väliaikatehtävä:

Toimintasuunnitelmat viimeistellään.

Tapaaminen 4: Toimintasuunnitelmat

1. Esitellään toimialaryhmien tiekartat.
 2. Kukin toimiala luo tiekarttoille **omat** muuttujakohtaiset toimintasuunnitelmat
- konkreettiset suunnitelmat, joita kyetään aidosti toteuttamaan ja arvioimaan.

22.5.

Tapaaminen 5:

-Yhteenveto, esittely, törmäytys yli toimialojen.

-Mitä osaamista puuttuu suunnitelmien toteuttamiseksi? Ryhmät keskustelevat keskenään yli toimialarajojen

12.6.

→ Työ alkaa! Vaikuttaminen oppilaitosten koulutussuunnitteluun, rahoitusten haku.

Tänään 3.4.:

Kolmen toimialaryhmän tiekartat

Aikataulu (sis. kahvitauko!)

13.00 - 13.20 - Johdatus työskentelyyn

13.20 - 13.45 - Kolmen toimialaryhmän yhteinen visio

13.45 - 14.05 - Muutosvoimat

14.05 - 14.35 - Osaamistarpeiden muuttujat

14.35 - 15.45 - Muuttujien arvot: tarvittavat toimenpiteet

15.45 - 16.00 - Yhteenveto ja loppusanat

Viimeksi?

- Keskeisimmät muuttujat: estävät-edistävät tekijät / Suuri-pieni vaikutus (omalle toimialalle)
- Em. Pohjalta jokaisen **toimialan oma vihreän siirtymän ja kiertotalouden paras tulevaisuus**
- Mirolla kaikkien nähtävillä toimialojen visiot

Tänään?

- **Kolmen toimialaryhmän yhteinen tiekartta**

mietitään vihreän siirtymän & kiertotalouden tulevaisuuden osaamistarpeita pohjautuen toimialojen yhteisiin visioihin

→ Ristipölyttämistä!

- Huomioidaan myös **jo tehtyjä relevantteja alueellisia tiekarttoja/strategioita: Mitä keskeistä niissä on mikä pitäisi huomioida?**

- Paperiversiot + lopuksi Mirolle!

Välitehtävä

1. Viimeistellä oman toimialan vihreän siirtymän ja kiertotalouden visio
→ Pohjautuuhan toimialalle 2-3 tärkeimpään muuttujaan? Ts. nelikentän avulla valitut keskeisimmät muuttujat, toimialan tulevaisuutta ennakoiden.
2. Tutustukaa ennen 3.4. erityisesti niiden kahden toimialaryhmän visioon, joiden kanssa työstätte yhteisen tiekartan (Miro!).
→ Mitä yhteistä löytyy? Mistä voisi löytyä uutta, toimialarajat ylittävää yhteistyötä?
- (3. Katsoa läpi jo tehdyt relevantit vihreään siirtymään ja kiertotalouteen liittyvät alueelliset startegiat/visiot/tiekartat)
→ Poimia keskeisiä asioita/teemoja liittyen vihreän siirtymän & kiertotalouden osaamistarpeiden tulevaisuuteen: mitkä teille tärkeät teemat nousevat esille, jotka olisi hyvä huomioida prosessissa? (Mirolla keltainen post it)

Alueelliset relevantit vihreän siirtymän/kiertotalouden tiekartat yms

- [Varsinais-Suomen ilmastotiekartta 2030 ja ilmastovastuujaosto](#)
- [Varsinais-Suomen tiekartta kiertotalouteen](#) (ei päivitetty)
- [Kiertotalouden tiekartta](#) (Turku)
- [Kuntien ilmastosuunnitelmat](#) (useita)
- [Näkökulmia vihreän osaamisen kehittämiseen ammatillisessa koulutuksessa | Osaamistarvekompassi](#)
- Muita keskeisiä?

Tiekartta?

”kuvataan laajoja, pitkällä aikavälillä toteutettavia suunnitelmia. Tiekartan tarkoitus on viitoittaa reitti haluttuun päämäärään.” –kielikello.fi

*“a plan or strategy intended to achieve a particular goal.” –
Oxford languages*

Muita selityksiä?

Tiekartta?

- Ts. Tiekartalla hahmotetaan pitkän aikavälin suunnitelmia: millaisia asioita pitää tehdä, jotta visio toteutuu?
- Toimintasuunnitelma 22.5. vie tiekartan käytännön tasolle. Toimintasuunnitelmat (*action plan*) ovat **niin konkreettisia, että niitä voidaan toteuttaa käytännössä.**

Teidän roolinne!

Tulevaisuuden vaatimusten/osaamistarpeiden ennakointia:

- Muutoskyvykkyys
- Uusien ratkaisujen rakentaminen, haasteisiin vastaaminen, toimialarajat ylittävästi
- Uusiin osaamistarpeisiin vastaaminen

EI VAIN TÄMÄN HETKEN TARPEISIIN
VASTAAMINEN, VAAN
TULEVAISUUDEN
OSAAMISTARPEISIIN VASTAAMINEN

– MITÄ ON TULOSSA?

Ryhmät

1. Logistiikka + Meriteollisuus + Valmistava teknologia
2. Kauppa + Ruoka + Matkailu
3. SOTE + Luovat alat + Raksa

Mirolla ryhmille 1,2,3 omat pohjat!

**Toimintasuunnitelmat
seuraavassa vaiheessa
ovat jälleen
toimialakohtaisia.**

**Tiekartta toimii niille
inspiraationa ja siitä
poimitaan omalle
toimialalle oleelliset,
mutta siihen ei jumita
liikaa!**

**- Antakaa ajatuksen siis
lentää tiekarttojen
laatimisessa!**

**1. Kolmen toimialaryhmän
yhteinen visio
klo 13.15-13.45**

Akkualan visio (esimerkkinä!): 2030-luvulla V-S alueella on vähintään yksi suuri tuotantolaitos, alihankintaketjuineen ja logistiikkaverkostoineen

Ajurit/ muuttujat	Vaikuttaa pitkäkestoisesti			
	Vaikuttavat lyhytaikaisesti			
<i>Muuttujat 1 – osaajien määrä akkualalla</i>	Mitä pitää tehdä kunkin muuttujan kohdalla, jotta visio tavoitetaan?	?	?	?
<i>Muuttuja 2 – alalla on tarpeeksi opiskelijoita</i>	?	?	?	?
<i>Muuttuja 3– Osaajia muualta</i>	?	?	?	?
<i>Muuttuja 4 – Koulutuspolkuja on uudistettu</i>	?	?	?	?
<i>Muuttuja 5 - X</i>	?	?	?	?
Aikajana	2024-2025	2026-2028	2029-2035+	

TIEKARTTAPOHJA ESIMERKKI

Toimialaryhmät:

Yhteinen visio – mitä kohti mennään?

- Katseet kohti 2030-lukua
- Luokaa yhteinen visio omien toimialavisioiden/keskeisten muuttujien pohjalta. Visio vastaa kysymykseen: **Missä ollaan menossa 2030-luvulla koskien vihreää siirtymää & kiertotaloutta Varsinais-Suomessa?**
- Jokaisen kolmen toimialan omia keskeisiä muuttujia mukaan! Neuvottelua!
- **Löytyykö toimialojen välisiä rajapintoja? Missä voisi syntyä uutta? Huomioikaa nämä yhteisessä visiossa!**

Yhteinen visio: Kolmen toimialan yhteinen vihreän siirtymän & kiertotalouden visio

Ajurit/ muuttujat	Vaikuttaa pitkäkestoisesti			
	Vaikuttavat lyhytaikaisesti			
<i>osaamistarpeiden muuttuja 1</i>	?	?	?	?
<i>osaamistarpeiden muuttuja 2</i>	?	?	?	?
<i>osaamistarpeiden muuttuja 3</i>	?	?	?	
<i>osaamistarpeiden muuttuja 4</i>	?	?	?	?
<i>osaamistarpeiden muuttuja 5</i>	?	?	?	?
Aikajana		2024-2025	2026-2028	2029-2035+

2. Muutosvoimat klo 13.45-14.05

Muutosvoimat

- Mitkä muuttajat/muutosvoimat vaikuttavat taustalla?
Trendit/ilmiöt, megatrendit, heikot signaalit
- Mitä on hyvä pitää mielessä, kun mietitään vihreän siirtymän & kiertotalouden tulevaisuuden osaamistarpeita?
 - Pitkäkestoisesti nyt → 2030-luvulle?
 - Mahdollisesti eri ajanjaksoilla 2024-2025, 2026-2028, 2029-2035+

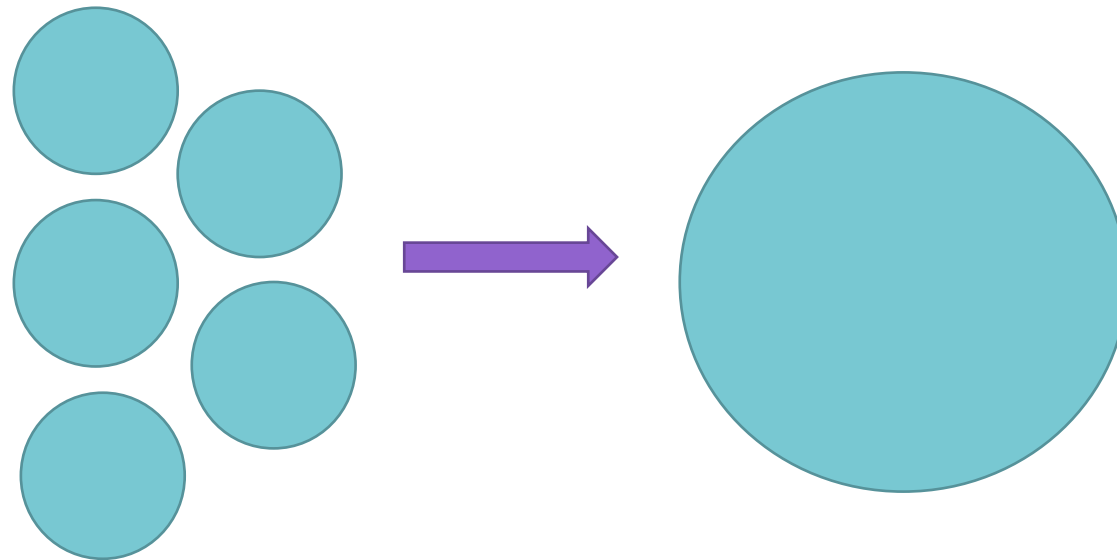
Yhteinen visio: Kolmen toimialan yhteinen vihreän siirtymän & kiertotalouden visio

Ajurit/ muuttajat	Vaikuttaa pitkäkestoisesti	Muuttujat/muutosvoimat, jotka on hyvä pitää mielessä, kun mietitään vihreän siirtymän & kiertotalouden tulevaisuuden osaamistarpeita? ?		
	Vaikuttavat lyhytaikaisesti	?	?	?
<i>osaamistarpeiden muuttuja 1</i>	?	?	?	?
<i>osaamistarpeiden muuttuja 2</i>	?	?	?	?
<i>osaamistarpeiden muuttuja 3</i>	?	?	?	?
<i>osaamistarpeiden muuttuja 4</i>	?	?	?	?
<i>osaamistarpeiden muuttuja 5</i>	?	?	?	?
Aikajana		2024-2025	2026-2028	2029-2035+

3. Osaamistarpeiden muuttujat

klo 14.05-14.35

- Millaisia **osaamistarpeisiin** liittyviä muuttujia/teemoja on huomioitava, jotta asetettu visio voidaan saavuttaa?
- 5 eri näkökulmaa jotka on huomioitava

Yhteinen visio: Kolmen toimialan yhteinen vihreän siirtymän & kiertotalouden visio

Ajurit/ muuttujat	Vaikuttaa pitkäkestoisesti	Muuttujat/muutosvoimat, jotka on hyvä pitää mielessä, kun mietitään vihreän siirtymän & kiertotalouden tulevaisuuden osaamistarpeita?		
	Vaikuttavat lyhytaikaisesti	?	?	?
osaamistarve 1	?	?	?	?
osaamistarve 2	?	?	?	?
osaamistarve 3	?	?	?	
osaamistarve 4	?	?	?	?
osaamistarve 5	?	?	?	?
Aikajana		2024-2025	2026-2028	2029-2035+

4. Osaamistarpeiden muuttajat klo 14.35-15.45 (sis. Kahvitauko)

- **Mitä kullakin annetulla ajanjaksolla pitäisi tapahtua osaamistarpeisiin liittyen, jotta vihreän siirtymän & kiertotalouden osaamistarpeisiin liittyvät asiat etenevät?**
- Pitäkää mielessä myös muuttajat/muutosvoimat, jotka eri ajanjaksoilla mahdollisesti vaikuttavat?

Yhteinen visio: Kolmen toimialan yhteinen vihreän siirtymän & kiertotalouden visio

Ajurit/ muuttujat	Vaikuttaa pitkäkestoisesti	Muuttujat/muutosvoimat, jotka on hyvä pitää mielessä, kun mietitään vihreän siirtymän & kiertotalouden tulevaisuuden osaamistarpeita? ?		
	Vaikuttavat lyhytaikaisesti	?	?	?
osaamistarve 1	Mitä pitää tapahtua/tehdä, jotta visio tavoitetaan?	?	Mitä pitää tapahtua/tehdä?	
osaamistarve 2	?	Mitä pitää tapahtua/tehdä?	?	
osaamistarve 3	?	?		
osaamistarve 4	Mitä pitää tapahtua/tehdä?	?	?	
osaamistarve 5	?	?	Mitä pitää tapahtua/tehdä?	
Aikajana	2024-2025	2026-2028	2029-2035+	

**Toimintasuunnitelmat
seuraavassa vaiheessa 22.5.
ovat jälleen
toimialakohtaisia.**

Ennen seuraavaa tapaamista (22.5.)

- Kolmen toimialan ryhmät hiovat yhteiset tiekartat **DL x.5.?**
- Omat toimialaryhmät voivat pohtia jo ennen seuraavaa tapaamista 22.5.
 - “Mitä sisältöjä tiekartassa on, jotka ovat merkityksellisiä meidän toimialallemme?”
 - Löytyykö muiden toimialaryhmien tiekartoista meille tärkeitä sisältöjä, joita voimme toimintasuunnitelmissamme hyödyntää, fokuksena osaamistarpeet?
 - Kenen (toimialat) kanssa meidän pitäisi tehdä yhteistyötä?